

4. Izvršni svet poziva vse izvršne svete občin ljubljanske regije, da pravočasno in v celoti izpolnjujejo sprejete obveznosti glede financiranja sodišča združenega dela in s tem omogočijo njegovo normalno delo.

5. Poročilo o delovanju sodišča združenega dela v Ljubljani pri uresničevanju varstva samoupravnih pravic in zakonitosti v letu 1981 se posreduje skupaj s sklepom izvršnega sveta v obravnavo in sprejem skupščini občine na njenem junijskem zasedanju.

Izvršni svet

JAVNO PRAVOBRANILSTVO LJUBLJANA

POROČILO o delu javnega pravobranilstva mesta Ljubljane za leto 1981 — izvelek

Delo Javnega pravobranilstva mesta Ljubljane se je po sprejemu zakona o javnem pravobranilstvu in republiških zakonov, ki urejajo promet z nepremičninami, vsebinsko razširilo in prilagodilo novo nastalim družbenoekonomskim odnosom in potrebam. O obsežni problematiki, ki smo jo opazili pri svojem delu, smo skupščinam občin Ljubljane in skupščini mesta Ljubljane v letu 1981 poročali zlasti v dveh smereh:

1. okvirno smo opisali svoje delovno področje in metode dela s poudarkom na problematiki, ki prispeva k stabilizacijskim prizadevanjem naše družbe;

2. prikazali smo negativne družbene pojave, ki jih opazimo pri svojem delu, poskušali predlagati rešitve za njihovo odpravljanje in opozorili na vrzeli, ki preprečujejo še uspešnejše varstvo družbene lastnine.

I.

Zastopanje družbenopolitičnih skupnosti, njihovih organov, organizacij in skladov, ki so pravne osebe, ter krajevnih skupnosti pred sodišči in drugimi organi glede njihovih premoženjskih pravic in koristi sodi v delovno področje javnega pravobranilstva od njegove ustanovitve. V pogojih socialističnih samoupravih družbenoekonomskih odnosov je tudi v tem delu javnega pravobranilstva vse bolj pomembna preventivna dejavnost.

Strankam svetujemo, kako lahko sporazumno uredijo sporna vprašanja in posredujemo pri nasprotnih strankah v isti smeri. Tako pogosto preprečimo dolgotrajne pravdne postopke, pripomoremo k hitrejši ureditvi spornih zadev in prihranimo stroške za pravdne postopke. Javno pravobranilstvo mesta Ljubljane sodeluje z vsemi organi družbenopolitičnih skupnosti v Ljubljani, zlasti premoženjsko pravne službe občinskih skupščin želijo strokovno sodelovanje pri reševanju premoženjsko pravnih razmerij. Takšen način sodelovanja pogosto preprečuje spore tudi v premoženjskih odnosih med zasebnim in družbenim sektorjem.

V letu 1981 je Javno pravobranilstvo mesta Ljubljane posvečalo veliko pozornost presoji pogodb o prometu z nepremičninami, sklenjenih med družbenimi pravnimi osebami na eni in zasebniki ter civilnimi pravnimi osebami na drugi strani. Pri presoji zakonitosti navedenih pogodb javno pravobranilstvo nastopa kot organ družbene skupnosti, saj pogodbe ocenjuje z vidika koristi in interesov širše družbene skupnosti. Javno pravobranilstvo je dolžno ugotoviti, ali družbena pravna oseba kupuje nepremičnino po ceni, ki ni višja od prometne vrednosti oziroma ali je ne prodaja po ceni, ki je nižja od prometne vrednosti. V zvezi z nadzorom prometa nepremičnin naj še povemo, da že v preventivnem postopku dosegamo dobre rezultate, saj večina pogodbenih strank na argumente pravobranilstva sporazumno uskladi kupnino.

V preteklem letu smo bili v precejšnji meri angažirani pri pravnem izvajanju vrste sistemskih zakonov, ki nalagajo pristojnosti javnemu pravobranilstvu. Med navedenimi sistemskimi zakoni je bil v začetku leta 1980 sprejet nov zakon o razlastitvi in o prisilnem prenosu nepremičnin v družbeni lastnini (Ur. l. SRS 5/80), ki je poleg drugih novotvornosti razširil vlogo javnih pravobranilcev pri

razlastitvi nepremičnin, prisilnem prenosu nepremičnin iz sredstev ene v sredstva druge družbene pravne osebe in pri omejitvi lastninske oziroma druge pravice. Zakonodajalec je določil, da morajo sodišča odslej pošiljati javnemu pravobranilstvu vse sklepe o odmeri odškodnine za razlastitve nepremičnine in da se lahko pravobranilec proti tem sklepom pritoži. Enako dolžnost nalaga zakon upravnemu organu glede sporazuma, sklenjenega o odškodnini pred sodnim postopkom. S temi določbami je uzakonjeno načelo, da javni pravobranilec tudi v razlastitvenem postopku nastopa kot varuh širših družbenih interesov in se odškodninskih postopkov udeležuje tudi, kadar razlastitveni upravičenec ni stranka, katere premoženjske interese zastopa javno pravobranilstvo po zakonu.

Iz dosedanjih navedb povzemamo, da se število pravnih in drugih spornih zadev zmanjšuje v primerjavi s prejšnjimi leti zaradi uspešnega preventivnega delovanja Javnega pravobranilstva mesta Ljubljane.

II.

Pri opravljanju funkcije javnega pravobranilstva v zvezi s spremljanjem in proučevanjem družbenih pojavov in odnosov želimo opozoriti še na nekatere pojave, ki smo jih opazili v praksi:

a) v zadnjem obdobju smo zasledili interes preurejanja podstrešij v stanovanja. Gre namreč za to, da zaradi vedno večjega pomanjkanja stanovanj občani in tudi družbeni sektor prosijo za preureditev podstrešij v stanovanja.

Ker imetniki razpolagalne pravice nad stavbami nimajo sredstev za preureditev podstrešij, se postavlja vprašanje, na kakšen način omogočiti zainteresiranemu občanu, da z lastnimi sredstvi izvede preureditev. Občan je namreč zainteresiran, da na s preureditvijo podstrehe pridobljenem stanovanju, pridobi etažno lastnino, in ne le stanovanjske pravice. Po dosednji praksi je namreč tak občan na stanovanju pridobil le stanovanjsko pravico, pri čemer je bil določeno obdobje oproščen plačila stanarine.

Mnenja smo, da bi bilo zelo koristno pristopiti k preurejanju podstrešij, ker bi to v veliki meri pripomoglo k zmanjšanju stanovanjske stiske in smotrnejšemu izkoriščanju vseh prostorov v stavbi.

b) Drugi člen zakona o javnem pravobranilstvu (Ur. list SRS 19/76) določa, da javno pravobranilstvo zastopa družbenopolitično skupnost, njene organe, organizacije in sklade, ki so pravne osebe ter krajevne skupnosti **glede njihovih premoženjskih pravic in koristi**. Javno pravobranilstvo torej zastopa navedene stranke izključno v njihovih premoženjskih pravicah in koristih. **V praksi težko prepričamo naše stranke, da jih ne moremo zastopati glede vseh pravic in obveznosti.**

c) Dne 27. 1. 1981 je začel veljati zakon o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS 3/81), ki razveljavlja med drugim zakon o samoupravnem stanovanjski skupnosti in zakon o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini. Zakon o stanovanjskem gospodarstvu v 139. členu določa, da morajo stanovanjske skupnosti svojo samoupravno organiziranost in delovanje do 31. 1. 1982 uskladiti z njegovimi določbami.

Javno pravobranilstvo mesta Ljubljane je tudi v stanovanjskih zadevah zakoniti zastopnik ljubljanskih občin in mesta Ljubljane. Zastopa te družbenopolitične skupnosti, kadar sodišča obravnavajo spore v zvezi z oddajanjem njihovih stanovanj ter glede razpolaganja s temi stanovanji. Razveljavljeni zakon o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini (Ur. list SRS 37/74) je določal (3. člen), da vlagatelj, če ni v pogodbi s stanovanjsko skupnostjo drugače določeno, ne izgubi pravice oddajati stanovanje v stanovanjski hiši v družbeni lastnini. Na podlagi navedenega zakona so ljubljanske občine v letu 1974 sklenile samoupravne sporazume o ustanovitvi stanovanjskih skupnosti vsaka na svojem območju. V njih so določile, da se pravica dodeljevanja stanovanj v družbeni lastnini, s katerimi upravlja občina in obveznosti občine v zvezi z reševanjem stanovanjskih vprašanj občanov, z uveljavitvijo tega sporazuma prenese na stanovanjsko skupnost in da stanovanjska skupnost tudi dodeljuje navedena stanovanja (glej npr. 19. člen samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Stanovanjske skupnosti občine Ljubljana Center).

Ta ureditev po uveljavitvi zakona o stanovanjskem gospodarstvu ni več zakonita. Navedeni zakon določa, da se stanovanja in stanovanjske hiše, ki so jih organizacije združenega dela, delovne skupnosti ali druge družbene

pravne osebe (vlagatelji) zgradile ali drugače pridobile, v skladu s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi stanovanjskih skupnosti prenesejo v gospodarjenje skupnosti stanovanj s posebnim aktom vlagateljev, **vlagatelji pa zadržijo pravico razpolaganja in oddajanja stanovanj (40. člen).**

Na to poleg drugega opozarjamo tudi zaradi tega, ker je prenos pravice dodeljevanja stanovanj družbenopolitičnih skupnosti na stanovanjske skupnosti v praksi povzročal težave že pred uveljavitvijo zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Glede na to ugotovitev je potrebno, da pristojni organi ljubljanskih občin in mesta Ljubljana ob izvajanju zakona o stanovanjskem gospodarstvu upoštevajo to dejstvo in poskrbe, da bo oddajanje in razpolaganje glede stanovanj družbenopolitičnih skupnosti urejeno v skladu s tem zakonom (40. člen).

**Javni pravobranilec
mesta Ljubljane
Nikola Dmitrovič**

Stališča in sklepi izvršnega sveta k poročilu o delu Javnega pravobranilstva v Ljubljani za leto 1981:

Izvršni svet skupščine občine Ljubljana-Siška je ob obravnavi poročila o delu Javnega pravobranilstva Ljubljane za leto 1981 na svoji 5. seji dne 24. 5. 1982 sprejel naslednja stališča in sklepe:

1. Sprejme se poročilo o delu Javnega pravobranilstva Ljubljane za leto 1981.

2. Izvršni svet ocenjuje, da je bilo delo Javnega pravobranilstva Ljubljane v letu 1981 uspešno, saj je s preventivno dejavnostjo doseglo, da se je število pravnih in spornih zadev v letu 1981 v primerjavi s preteklim letom zmanjšalo. Na to je vplivalo tudi strokovno sodelovanje premoženjsko-pravne službe z javnim pravobranilstvom pri reševanju premoženjsko-pravnih razmerij.

3. Izvršni svet bo tudi v prihodnje podpiral preurejanje podstrešij stanovanjskih zgradb v stanovanja in na ta način omogočal pridobivanje novih stanovanjskih površin.

4. Sekretariat za občno upravo in Komite za urejanje prostora naj zagotovita predpisano evidenco stanovanj v družbeni lastnini, s katerimi upravlja občina in uskladištev področja gospodarjenja ter razpolaganje in oddajanje teh stanovanj z določili zakona o stanovanjskem gospodarstvu. To nalogo morata v celoti opraviti do konca leta 1982.

5. Izvršni svet obvezuje občinsko kmetijsko zemljiško skupnost, da sodeluje pri vseh razlastitvenih postopkih, ko gre za kmetijsko zemljišče.

6. Družbeno-pravne osebe in vsi drugi družbeni dejavniki morajo zagotoviti, da ne bo po nepotrebnem prehajala družbena lastnina v privatno, v upravičenih primerih prehoda pa zagotoviti današnjim pogojem primerno odškodnino.

7. Poročilo o delu Javnega pravobranilstva v Ljubljani za leto 1981 se skupaj s sklepom izvršnega sveta posreduje v razpravo in sprejem skupščini občine na junijskem zasedanju.

Izvršni svet

SODNIK ZA PREKRŠKE LJUBLJANA

POROČILO sodnika za prekrške Ljubljana za leto 1981 — izvleček

1. Splošni del

Sodnik za prekrške v Ljubljani je prejel lani v reševanje 28.429 zadev, kar je v primerjavi z letom prej za 166 več. Od leta 1980 je ostalo za reševanje še 4875 zadev, tako da je bilo skupaj za reševanje v letu 1981 33.286 zadev, od katerih smo rešili 29.218, nerešenih pa je na koncu leta ostalo še 4068 zadev.

Za tako delo je bil vložen izreden napor, saj je naša zasedba predvidena za reševanje 24.000 zadev letno. Ta

izreden napor pa ni vložen samo zaradi zakonitega reševanja zadev, temveč tudi in včasih predvsem zaradi iskanja obdolžencev, odgovornih oseb, dopolnjevanja postopkov itd.

Najštevilnejše nerešene zadeve so tiste, ki so težje narave in jih je na koncu leta zaradi zamotanosti postopka nemogoče rešiti. Tu gre predvsem za predloge po 208. členu zakona o temeljnih varnosti cestnega prometa, za zavlačevanje postopkov zoper mladoletnike in za nekatere težave pri reševanju zadev z gospodarskega področja.

Služba izvrševanja kazenskih sankcij je lani sprejela 1231 zadev, iz leta 1980 pa je ostalo nerešenih še 465 zadev, tako da je bilo v reševanju 1696 zadev. Od teh je rešeno 1278, nerešenih pa je ostalo še 418. Od 1696 zadev je bilo lani 1456 zadev nadomestnih kazni zapora in 240 zapornih. Od vseh nadomestnih kazni je izvršeno le 63 ali 4,32 %.

Lani smo prejeli 4540 zaprosil za pravno pomoč.

Lanskoletno razmerje med rednim in skrajšanim postopkom je bilo 60:40 v korist skrajšanega postopka.

2. Prekrški po skupinah

Po skupinah so najštevilnejše zastopane kršitve prometne varnosti na javnih cestah (65 %) ter kršitve predpisov zoper javni red in mir (20 %), sledijo jim kršitve predpisov s področja gospodarstva (7 %) in javne varnosti (6 %). Ta struktura je že vrsto let povsem enaka, delno variira le zaradi morda neenakega odkrivanja, pregona in odločanja, kakor tudi zaradi sprememb predpisov. Od ostalih 6 skupin, ki jih statistično vodimo, nobena ne dosega niti enega procenta.

3. Problematika po posameznih vrstah prekrškov

Javni red in mir je kršen največ s prepiri in nedostojnim vedenjem ter kaljenjem hišnega reda in miru, pri čemer ugotavljamo, da je velika večina teh kršiteljev v času nedovoljenega ravnanja pod učinkom alkohola. Med njimi je dosti povratnikov. Številčno so dalje močnejše zastopane še kršitve s postopanjem in beračenjem ter z napadi na uradne osebe.

Največ kršiteljev je bilo kaznovanih z denarnimi kaznimi, 508 pa z zaporno kaznijo.

Od vseh 6008 kršitev so mladoletniki storili 167, od katerih je bilo kaznovanih z denarnimi kaznimi 33, ostalim pa so bili izrečeni vzgojni ukrepi.

Prometna varnost na javnih cestah so v največ primerih kršili z opustitvijo ustavitve na znak rdeče luči, kar gre pripisati intenzivnejšemu odkrivanju teh kršitev s pomočjo posebne fotokamere, na drugem mestu je ustavljanje in parkiranje, pri čemer gre za kvalificirane oblike teh kršitev, na tretjem mestu pa je vožnja pod vplivom alkohola. Več je bilo tudi kršitev z opustitvijo ali neuporabo luči, vožnjo brez voznškega dovoljenja in nedovoljeno hitrost.

Za povzročitev nezgode ali neposredne nevarnosti za druge udeležence v prometu je bilo lani pravnomočno kaznovanih 1093 voznikov motornih vozil, 43 drugih voznikov in 14 pešcev.

Največ kršiteljev prometnih predpisov na javnih cestah je bilo kaznovanih z denarnimi kaznimi, z zaporo so kaznovani trije, v 3434 primerih pa smo izrekli varstveni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila določene kategorije oziroma vrste za različno dobo trajanja.

Na področju **javne varnosti** so bile najštevilnejše kršitve predpisov o stalnem in začasnem prebivališču ter o osebnih izkaznicah, dalje kršitve predpisov o nabavljanju, posesti in nošenju orožja in streliva. Pri prvih ugotavljamo, da so se od leta 1978 do lani povzpele od 916 na 1461 ali v odstotkih od 80 na 88 % vseh kršitev v tej skupini. To je problem, ki že več let hromi delovanje marsikaterih služb v mestu, saj zaradi tega nekateri občani, ki stalno ali dalj časa živijo v mestu, niso dosegljivi.

Nekaj je bilo tudi kršitev predpisov o prehajanju čez državno mejo in gibanju v obmejnem pasu ter kršitev predpisov o gibanju in bivanju tujcev.

Medtem ko smo za prvo navedene kršitve izrekli le denarne kazni, razen v enem primeru, ko je bila izrečena prostostna, pa smo v slednjih, za katere menimo, da so družbeno nevarnejše, izrekli predvsem prostostne kazni, v štirih primerih pa tudi izgon tujca iz ozemlja SFRJ. Varstveni ukrep odvzema predmetov, kjer gre zlasti za orožje in strelivo, smo izrekli v 107 primerih.